บทที่ 2

ศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก
โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

การขาดแคลนแพทย์ในชนบทของประเทศ เป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยาก เพราะถ้าหากจะเพิ่มการผลิตแพทย์ โดยสร้างคณะแพทยศาสตร์ขึ้นมาใหม่ นอกจากจะเป็นการลงทุนอย่างมหาศาลแล้ว คณะแพทยศาสตร์ที่เกิดขึ้นใหม่นั้น ยังประสบปัญหาเรื่องการหาอาจารย์ผู้สอน สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ฯลฯ อันเป็นอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถผลิตแพทย์ได้มากพอแก่ความต้องการของประเทศได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกระทรวงสาธารณสุข ได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นในเรื่องนี้ จึงได้ร่วมมือกันเสนอให้จัดตั้งโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบทขึ้น เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา โครงการ ฯ นี้ มีนโยบายผลิตแพทย์เพิ่ม โดยคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาวิชาแพทย์จากท้องถิ่นชนบทในภาคตะวันออกของประเทศ* เนื่องจากในภาคตะวันออกยังไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยใดครอบคลุมถึง[1] ซึ่งปัจจุบันได้มีการขยายขอบเขตออกไปในภาคอีสานตอนใต้อีก 4 จังหวัดคือ จังหวัดชัยภูมิ สุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ รวมไว้ในโครงการนี้ด้วย รวมจังหวัดในโครงการนี้ทั้งสิ้นเป็น 12 จังหวัด[2] โดยมี

---

[1]จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะแพทยศาสตร์ แนะนำโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท (กรุงเทพมหานคร : โครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท จุฬา-กระทรวงสาธารณสุข, 2522 อัดสำเนา), หน้า 1

[2]จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ กระทรวงสาธารณสุข, "รายงานการประชุมกรรมการประสานงานโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์ สำหรับชาวชนบท ครั้งที่ 1/2524." (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 2

*ได้แก่จังหวัดสมุทรปราการ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด

รายละเอียดของนโยบาย และวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ

1. เพื่อแก้ปัญหาเรื่องแพทย์ไม่ต้องการไปทำงานในท้องถิ่นชนบท

2. ต้องการเน้นการพัฒนาทัศนคติของบัณฑิตแพทย์ของโครงการ ฯ ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในท้องถิ่นชนบท

3. แพทย์ที่ผลิตตามโครงการนี้ จะมีคุณภาพของแพทยศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกประการ และจะมีทัศนคติทำงานในชนบทมากขึ้น

4. จำนวนนิสิตแพทย์ของโครงการ ฯ จะมีประมาณ 10 เปอร์เซนต์ เพิ่มจากจำนวนที่นั่งนิสิตแพทย์ปีที่ 1 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. นิสิตแพทย์เหล่านี้ ต้องมีภูมิลำเนาจะจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนในภาคตะวันออก

6. การศึกษาเบื้องต้น ใน 4 ปีแรกของนิสิตแพทย์เหล่านี้ ศึกษาที่คณะวิทยาศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนใน 2 ปีหลัง ให้ศึกษาที่สถานบริการของกระทรวงสาธารณสุข ในภาคตะวันออก ต่อมา เมื่อระบบการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์เปลี่ยนไป* นิสิตของโครงการฯ ที่เริ่มรับเข้ามาในปี พ.ศ. 2523 จะใช้เวลาใน 3 ปีแรก ศึกษาที่คณะวิทยาศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่อีก 3 ปีหลัง ซึ่งเป็นการศึกษาภาคคลินิก ให้ศึกษาที่ศูนย์การศึกษาภาคคลินิกในภาคตะวันออก ซึ่งมีศูนย์อยู่ 2 แห่ง คือ ที่โรงพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี และโรงพยาบาลชลบุรี[1]

---

[1]สัมภาษณ์ เสรี ร่วมสุข, หัวหน้าสำนักงานโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท, 2 สิงหาคม 2525.

*ตั้งแต่ พ.ศ. 2523 หลักสูตรการศึกษาแพทย์ได้เปลี่ยนไปจากเดิม คือ จากระบบ 4 - 2 [4 ปี เป็นพรีเมดดิซิน (premedicine) 2 ปี และพรีคลินิก (preclinic) 2 ปี ส่วน 2 ปีหลังจะเป็นภาคคลินิก (clinic)] มาเป็นระบบ 3 - 3 คือ [พรีเมดดิซิน (premedicine) 1 ปี พรีคลินิก (preclinic) 2 ปี และ 3 ปีหลัง เป็นภาคคลินิก (clinic)]

7. ในการสอบเพื่อปริญญาแพทยศาสตร์บัณฑิต ให้สอบร่วมกับนิสิตแพทย์ของคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8. เมื่อจบการศึกษาแล้ว กระทรวงสาธารณสุขจะเป็นผู้รับบัณฑิตเหล่านี้เข้าทำงานในระบบบริการสาธารณสุขในภาคตะวันออก

9. กระทรวงสาธารณสุข และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้[1]

<u>การดำเนินงานของโครงการ ฯ</u>

โครงการนี้ มีลักษณะเป็นโครงการในขั้นดำเนินงาน กล่าวคือ เป็นโครงการซึ่งลงมือดำเนินการในกิจกรรมหลัก ดังนี้คือ[2]

1. เริ่มคัดเลือกนักศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 เป็นต้นไป

2. ให้การศึกษานักศึกษาแพทย์ตามโครงการฯเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 โดยนักศึกษาที่เริ่มรับเข้ามา เมื่อปี พ.ศ. 2521 จะใช้เวลาใน 4 ปีแรก ศึกษาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนอีก 2 ปีหลัง คือปี 2525-2526 จะศึกษาภาคคลินิกที่โรงพยาบาลพระปกเกล้า และนักศึกษาที่เริ่มรับเข้ามาในปี พ.ศ.2523 ซึ่งเป็นปีที่เปลี่ยนแปลงหลักสูตรแพทย์ นักศึกษารุ่นนี้ จะศึกษาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพียง 3 ปีแรก ส่วนอีก 3 ปีสุดท้าย จะศึกษาที่ภาคคลินิกที่โรงพยาบาลพระปกเกล้า

3. ทำการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก ตลอดจนจัดทำโปรแกรมการเรียนสำเร็จรูป จัดสร้างหุ่นยนต์ทรัพยากรการศึกษาสำหรับนักศึกษาแพทย์ปีที่ 5 - 6 เริ่มเมื่อ พ.ศ. 2520 ที่โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี เพื่อให้เป็นหุ่นยนต์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิกแห่งแรก โดยเตรียมการให้เสร็จสิ้นก่อนปี พ.ศ. 2524 ส่วนหุ่นยนต์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิกของโครงการ ฯ นี้อีกแห่งคือ ที่โรงพยาบาลชลบุรี ก็ได้เตรียมการจัดทำให้เสร็จสิ้นก่อนปี พ.ศ. 2527[3]

---

[1]ชัยลิทธิ์ ชาราภุช. โครงการพัฒนาโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท (จันทบุรี : ฝ่ายวิชาการ โรงพยาบาลพระปกเกล้า, 2525), หน้า 23.

[2]เรื่องเดียวกัน. หน้า 5.

[3]สัมภาษณ์ บัญญา สอนคม, 28 กุลาคม 2525.

4. ทำการเตรียมและพัฒนาบุคลากรของสถานบริการสาธารณสุข ในภาคตะวันออก ซึ่งได้รับพิจารณาให้เป็นสถานศึกษาของนิสิตแพทย์ ปีที่ 5 - 6 ให้อยู่ในสภาพที่จะใช้เป็นสถานศึกษาแพทยศาสตร์ ตามโครงการฯ นี้ได้

5. ดำเนินการแลกเปลี่ยนบุคลากร ระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกระทรวงสาธารณสุข เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2520 เป็นต้นไป และดำเนินการต่อเนื่องตลอดโครงการฯ

6. ทำการสอนนิสิตแพทย์ ปีที่ 5 - 6 ในส่วนภูมิภาค เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2525

จากรายละเอียดของโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทยศาสตร์ สำหรับชาวชนบทที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ซึ่งเป็นศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์ภาคคลินิกแห่งแรกของโครงการนี้ จึงจำเป็นจะต้องได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น ทั้งในทางบริการ และวิชาการ

สำหรับทางด้านวิชาการนั้น ได้มีการเตรียมและพัฒนาบุคลากรฝ่ายกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้สามารถเป็นอาจารย์ตามโครงการฯ นี้ โดยมีการส่งบุคลากรของกระทรวงสาธารณสุขเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ, สัมมนาในหลักสูตรแพทยศาสตร์ศึกษา, เข้ามารับการฝึกอบรมในวิชาเฉพาะ เข้ามาทำการวิจัย ตลอดจนฝึกและช่วยทำการสอนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งการเพิ่มอัตรากำลังของบุคลากร เพื่อให้มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการด้วย นอกจากการพัฒนาบุคลากรแล้ว ก็ยังได้มีการพัฒนาหลักสูตรโดยทำการปรับปรุงจากหลักสูตรปกติ ของคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อให้บัณฑิตสามารถออกไปปฏิบัติงานตามที่ได้ระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของโครงการฯ นี้ได้ ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวนี้ รวมไปถึงวิธีการเรียนการสอน ซึ่งจะใช้โปรแกรมการเรียนสำเร็จรูปเป็นเครื่องมือสำคัญ เพื่อให้นิสิตแพทย์ได้มีโอกาสฝึกหัด และเรียนรู้ด้วยตัวเองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยครูเป็นผู้ช่วยเหลือ และมีวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อให้นิสิตได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติมและค้นคว้าวิจัย โดยจัดเป็นรูปศูนย์หรัพยากรการเรียนรู้[1] หรือที่เรียกกันว่า "ห้องสมุด" นั่นเอง

---

[1]ชัยสิทธิ์ ชาราภุช, โครงการพัฒนาโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท, หน้า 8.

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

ประวัติ ห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี เริ่มมีมาแต่ครั้งที่สร้างโรงพยาบาลพระปกเกล้าในระยะแรก ๆ (ประมาณ พ.ศ. 2483)[1] โดยเป็นห้องเล็ก ๆ ใช้เก็บหนังสือและวารสารทางการแพทย์ พัฒนาการของห้องสมุดแห่งนี้ในระยะต้น ๆ เป็นไปในลักษณะคอยเป็นคอยไป โดยทางโรงพยาบาลมีการจัดซื้อและหาหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ที่จำเป็นเข้ามาเก็บไว้ในห้องสมุด รวมทั้งได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากกรมการแพทย์ บริจาคหนังสือต่าง ๆ ให้ กลอดจนบอกรับวารสารทางการแพทย์ภาษาอังกฤษ ชื่อ JAMA (Journal of American Medical Association) ให้ และต่อมา เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้อำนวยการโรงพยาบาลอีกหลายท่าน พัฒนาการของห้องสมุดก็มักจะเปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายของผู้บริหารแต่ละสมัยว่าเห็นความสำคัญของห้องสมุดมากน้อยเพียงไร[2] เมื่อปี พ.ศ. 2518 ห้องสมุดโรงพยาบาลที่เคยอยู่ชั้นล่างของตึกเอกซเรย์เก่า ได้ย้ายขึ้นไปอยู่ชั้น 2 ของตึกหลังเดิม เป็นห้องเดี่ยว 1 ห้อง ซึ่งมีหนังสือ และสิ่งพิมพ์จำนวนไม่มากนัก และเมื่อทางโรงพยาบาลได้ทำการรื้อตึกเอกซเรย์เก่าทิ้ง เพื่อสร้างตึกเอกซเรย์ใหม่นั้น ห้องสมุดก็ได้ย้ายมาอยู่ที่ชั้น 2 ของตึกกุมารเวช 3 ตอมาในปี พ.ศ. 2520 กระทรวงสาธารณสุขและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ร่วมมือกันจัดตั้งโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบทขึ้น โรงพยาบาลจึงได้ปรับปรุงห้องสมุดให้อยู่ในสภาพที่จะเป็นแหล่งวิทยาการ ที่สามารถค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด เท่าที่จะเป็นไปได้ ในระยะแรกนี้ โรงพยาบาลยังไม่มีบรรณารักษ์ห้องสมุด จึงได้รับความช่วยเหลือจากโครงการ ฯ ในการส่งคณะบรรณารักษ์จากห้องสมุดคณะแพทย-

---

[1]จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกระทรวงสาธารณสุข ที่ระลึกในพิธีเปิดศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี, หน้า 40

[2]สัมภาษณ์ น.พ. ทำรง พันชุมโกศล, รักษาการหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี, 2 กุมภาพันธ์ 2526.

[3]สัมภาษณ์ น.พ. ชัยสิทธิ์ ชาราภุล, ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี, 2 กุมภาพันธ์ 2526.

ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาช่วยทำเนินการภายในห้องสมุด จนกระทั่งปี พ.ศ. 2523 ทางโรงพยาบาล ฯ จึงมีบรรณารักษ์มาทำเนินงานต่อไป และเมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2524[1] ห้องสมุดได้ย้ายจากตึกกุมารเวช 3 มายังที่ทำการปัจจุบัน คือ ชั้น 2 ของตึกอำนวยการ และเป็นหน่วยงานหนึ่งซึ่งขึ้นอยู่กับฝ่ายวิชาการของโรงพยาบาล[2] ห้องสมุดมีเนื้อที่ประมาณ 225 ตารางเมตร (ดูรายละเอียดการแบ่งยังของห้องสมุด ในแผนยังที่ 1)

ห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้า จัดแบ่งงานห้องสมุดออกเป็น 3 งานคือ งานบริหาร งานเทคนิค และงานบริการ (ดูแผนยังที่ 2 การแบ่งงานห้องสมุด)

สำหรับบุคลากรซึ่งปฏิบัติงานในห้องสมุด มีทั้งหมด 6 คน มีตำแหน่งและคุณวุฒิ ดังนี้

- บรรณารักษ์ห้องสมุด คือ นางสาวชารีณี ศักดาเดช ตำแหน่ง บรรณารักษ์ 4 คุณวุฒิ ศิลปศาสตรบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์)
- เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 2 จำนวน 1 คน คุณวุฒิประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง
- ลูกจ้างประจำ จำนวน 2 คน
- ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 2 คน

การเงินของห้องสมุด ได้จากงบประมาณแผ่นดิน และจากเงินบำรุงของโรงพยาบาล ปีละประมาณ 700,000 บาท ผู้จัดทำงบประมาณของห้องสมุดได้แก่ บรรณารักษ์ห้องสมุด ร่วมกับหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และผู้อำนวยการโรงพยาบาล การจัดสรรงบประมาณของห้องสมุดมีดังนี้คือ

---

[1]ชารีณี ศักดาเดช, "ห้องสมุดของเรา," จุลสารห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี 1 (ธันวาคม 2525) : 4 - 5.

[2]ชารีณี ศักดาเดช, "ห้องสมุดของเรา," จุลสารห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี 2 (มกราคม 2526) : 5.

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังที่ 1

ห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

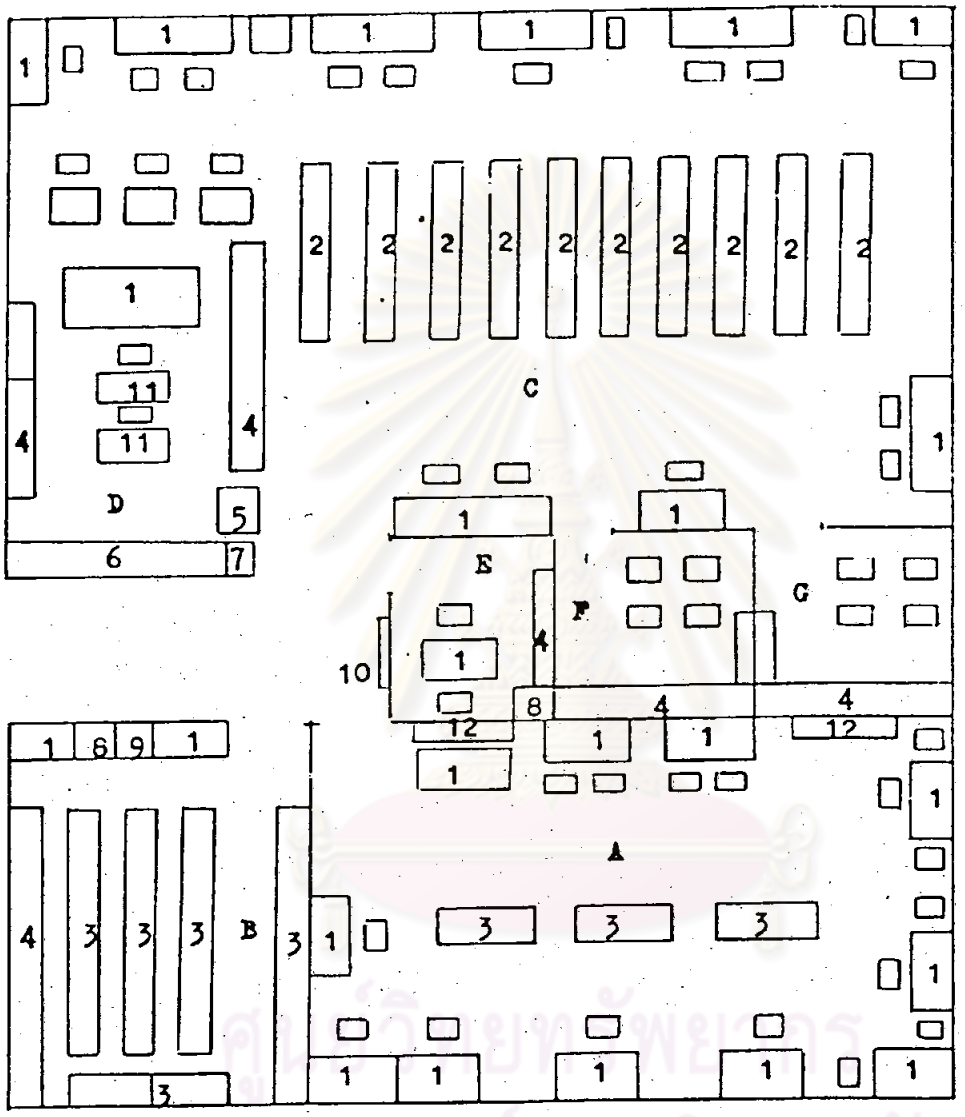

A	ห้องถ่านวารสารใหม่	1.	โต๊ะถ่านหนังสือ	7.	ตู้ครรชนีวารสาร
B	ห้องวารสารเย็บเล่ม	2.	ชั้นหนังสือ	8.	ตู้เหล็ก
C	ห้องหนังสือ	3.	ชั้นวารสาร	9.	ตู้กฤตภาค
D	ที่ทำงานเจ้าหน้าที่	4.	ชั้นวางของ	10.	ที่วางหนังสือพิมพ์
E	ห้องบรรณารักษ์	5.	เครื่องถ่ายเอกสาร	11.	โต๊ะพิมพ์ดีด
F	ห้องฉายเทปบันทึกภาพ	6.	เคาน์เตอร์	12.	เครื่องปรับอากาศ
G	ห้องฉายสไลด์				

แผนยังที่ 2

การแบ่งงานห้องสมุด

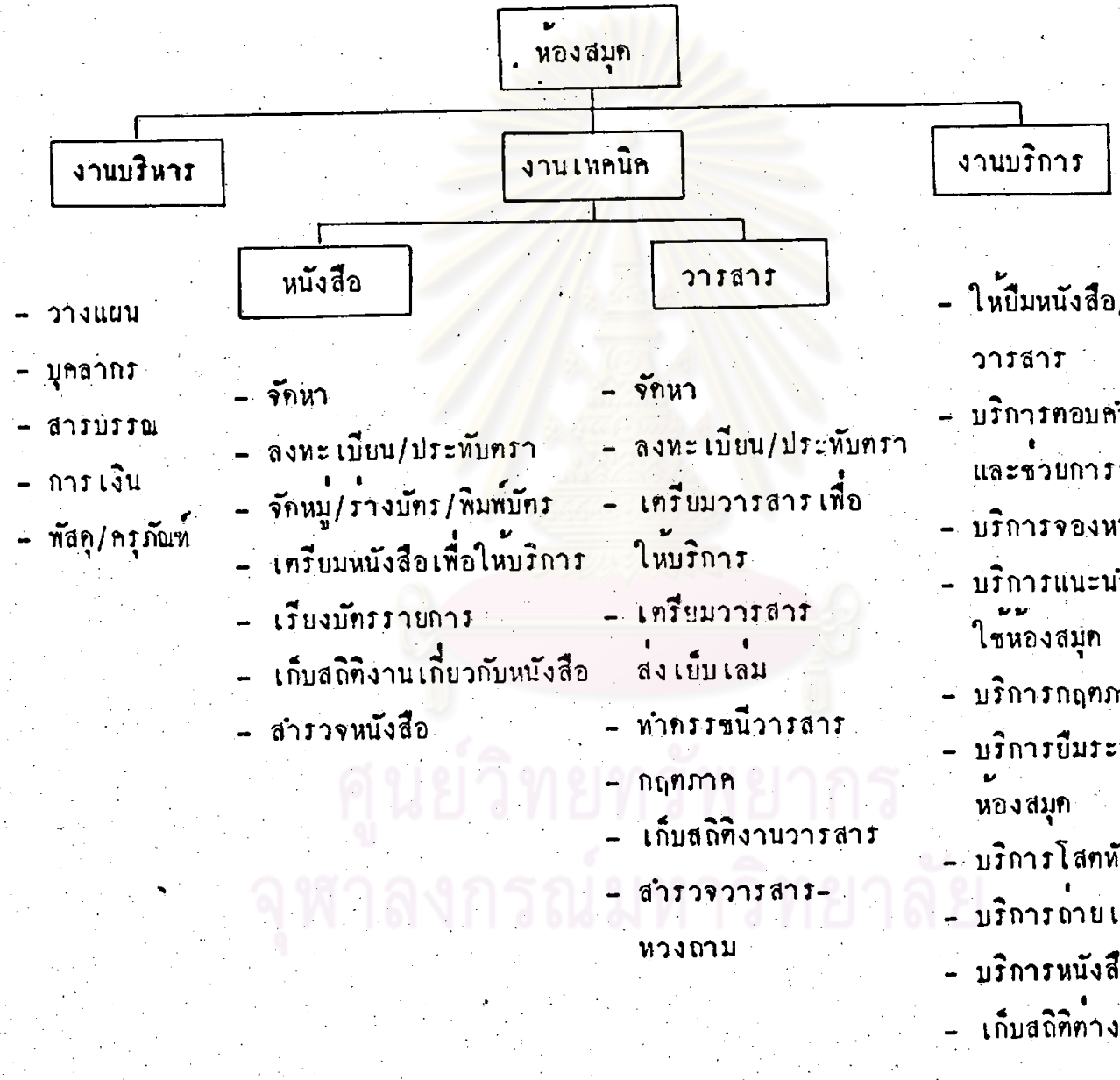

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค่าหนังสือ	ประมาณ	30%
ค่าวารสารและสิ่งพิมพ์	ประมาณ	50%
ค่าครุภัณฑ์	ประมาณ	10%
วัสดุอื่น ๆ	ประมาณ	10%

การคัดเลือกสิ่งพิมพ์ของห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกโดยดูรายชื่อหนังสือ และสิ่งพิมพ์จากสำนักพิมพ์ ทั้งได้รับคำแนะนำจากอาจารย์แพทย์และแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา ตลอดจนได้รับคำแนะนำจากผู้ใช้อื่น ๆ ด้วย ส่วนการสั่งซื้อสิ่งพิมพ์ ห้องสมุดสั่งซื้อหนังสือภาษาไทย และหนังสือภาษาอังกฤษ จากร้านที่จัดจำหน่าย หรือจากหน่วยงานที่พิมพ์ออกจำหน่าย ยกเว้นหนังสือภาษาอังกฤษบางรายการ ที่สั่งซื้อเองจากต่างประเทศ ส่วนวารสารภาษาไทยบอกรับโดยตรงจากผู้พิมพ์จำหน่าย และวารสารภาษาอังกฤษ ทางห้องสมุดสั่งซื้อจากต่างประเทศ โดยผ่านตัวแทน หรือร้านค้าต่างประเทศ

การจัดหมวดหมู่หนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ของห้องสมุด ใช้ระบบห้องสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน ซึ่งเป็นระบบที่ใช้สำหรับหนังสือทางการแพทย์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์ ส่วนหนังสือสาขาอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว ใช้ระบบการจัดหมวดหมู่ของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Classification) หัวเรื่องที่ใช้ในการจัดหมู่ และทำบัตรรายการภาษาอังกฤษ ใช้หัวเรื่องของ Medical Subject Headings (MeSH) หัวเรื่องภาษาไทย ใช้ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เลขประจำตัวผู้แต่งภาษาอังกฤษใช้ Cutter Sandborn และเลขประจำตัวผู้แต่งภาษาไทย ใช้ของสุทธิลักษณ์ ลำพันวงษ์ ห้องสมุดได้ทำบัตรรายการหนังสือทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ โดยมีบัตรรายการประเภทต่าง ๆ ดังนี้ คือ 1. บัตรแจ้งหมู่หนังสือ (เป็นบัตรซึ่งใช้สำหรับบรรณารักษ์) 2. บัตรผู้แต่ง 3. บัตรหัวเรื่อง 4. บัตรชื่อเรื่อง นอกจากนี้ถ้าหนังสือเล่มใดมีผู้แต่งมากกว่า 1 คน และไม่เกิน 3 คน ทางห้องสมุดก็จะทำบัตรผู้แต่งร่วมให้ด้วย ส่วนวารสารไม่ได้มีการจัดหมวดหมู่ แต่ใช้วิธีเรียงตามลำดับอักษรของชื่อวารสาร บนชั้นแสดงวารสารพร้อมทั้งติดบัตรยืม ส่วนวารสารเก่าจะเย็บเล่มเมื่อครบปีแล้วเก็บไว้ในห้องเก็บวารสารเย็บเล่ม โดยเรียงตามลำดับตัวอักษรของชื่อวารสารเช่นกัน ห้องสมุดได้ทำคู่มือช่วยค้นวารสาร โดยการทำทะเบียนวารสาร

จากการสำรวจวัสดุสิ่งพิมพ์ของห้องสมุด เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2526 ปรากฏว่า ห้องสมุดมีหนังสือภาษาไทย 1,736 เล่ม หนังสือภาษาอังกฤษ 3,146 เล่ม วารสารภาษาไทย 20 รายการ วารสารภาษาอังกฤษ 170 รายการ วารสารเย็บเล่มภาษาไทย 199 เล่ม วารสารเย็บเล่มภาษาอังกฤษ 1,540 เล่ม และยังมีวารสารเย็บเล่มที่ยังไม่ได้ลงทะเบียนอีก 256 เล่ม

รายการวัสดุครุภัณฑ์ของห้องสมุด มีดังต่อไปนี้

ชั้นวางหนังสือชนิดที่เป็นชั้นเหล็ก	9	ชั้น
ชั้นวางวารสารใหม่	7	ชั้น
ตู้เก็บ Index Medicus และเก็บวารสารเย็บเล่ม เป็นตู้ไม้ขนาดใหญ่	6	ตู้
ตู้เก็บแถบบันทึกภาพ	1	ตู้
ชั้นวางหนังสือจอง	1	ชั้น
ชั้นวางของฝากก่อนเข้าห้องสมุด	1	ชั้น
ตู้เหล็กเก็บของ	1	ตู้
ตู้บัตรรายการ 60 ลิ้นชัก	1	ตู้
ตู้บัตรรายการของบรรณารักษ์	1	ตู้
ชั้นวางของเบ็ดเตล็ด	3	ชั้น
ตู้ทรรชนีวารสาร	1	ตู้
ตู้ฤทภาค	1	ตู้
เคาน์เตอร์ จ่าย - รับ	1	ชุด
ที่วางหนังสือพิมพ์	1	ชุด
กระดานดำขาว	1	แผ่น
โต๊ะอ่านหนังสือ	22	ตัว
เก้าอี้นั่งอ่านหนังสือ	46	ตัว
โต๊ะทำงานบรรณารักษ์	1	ชุด
โต๊ะทำงานเจ้าหน้าที่	3	ชุด

พิมพ์ดีดภาษาไทย	1	เครื่อง
พิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ	1	เครื่อง
พัดลมเพดาน	7	ตัว
เครื่องปรับอากาศ	4	เครื่อง
เครื่องถ่ายเอกสาร	1	เครื่อง
เครื่องอัดสำเนาบัตรรายการ	1	เครื่อง
รถเข็นหนังสือ	3	คัน

ในด้านผู้ใช้บริการของห้องสมุดนั้น ห้องสมุดของโรงพยาบาลพระปกเกล้า จัดบริการให้แก่แพทย์ประจำของโรงพยาบาล พยาบาลประจำของโรงพยาบาล รวมทั้งแพทย์ฝึกหัด นิสิตแพทย์ตลอดจนข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ประจำของโรงพยาบาลด้วย ส่วนบุคลากรภายนอกที่ต้องการใช้บริการของห้องสมุด จะต้องได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระปกเกล้าเสียก่อน และผู้ที่มีสิทธิ์ใช้บริการห้องสมุดดังกล่าว จะมีสิทธิ์ยืมหนังสือและสิ่งพิมพ์ของห้องสมุดได้ โดยการทำบัตรสมาชิกห้องสมุด ซึ่งต้องมีรูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว จำนวน 2 ใบ พร้อมกรอกแบบฟอร์มที่ทางห้องสมุดจัดเตรียมไว้ให้

เวลาเปิดทำการของห้องสมุดคือ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 8.30 - 20.30 น. วันเสาร์ 8.30 - 13.30 น. ส่วนวันอาทิตย์และวันนักขัตฤกษ์ ปิดบริการ

ห้องสมุดมีระเบียบการยืมหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ ดังต่อไปนี้คือ

1. สิทธิในการยืม

1.1 หนังสือ ตำรา/วารสาร เล่มปลีก และวารสารเย็บเล่ม ครั้งละ 5 เล่ม ไม่เกิน 7 วัน

1.2 หนังสือสำรอง (Reserve Books) ให้ยืมได้ทั้งแต่เวลา 20.00 น. และส่งคืนภายในเวลา 9.00 น. ของวันรุ่งขึ้น

2. สิ่งพิมพ์ที่ให้ยืม

2.1 หนังสือ/วารสาร ให้ยืมครั้งที่กำหนดไว้ในข้อ 1

2.2 หนังสือสำรองให้ยืมได้ 1 คืน

2.3 หนังสือพิมพ์, พจนานุกรมและหนังสืออ้างอิง ให้ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

3. การส่งคืน

จะต้องนำสิ่งพิมพ์ที่ยืมจากห้องสมุดส่งคืนที่ห้องสมุดทุกครั้ง และผู้ส่งคืนจะต้องเซ็นชื่อในบัตรสมาชิก ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักฐานว่าท่านได้นำส่งคืนแล้วจริง

4. อัตราค่าปรับ

4.1 หนังสือตำรา/วารสาร เล่มปลีกและเย็บเล่ม ที่ส่งช้ากว่ากำหนด ต้องเสียค่าปรับวันละ 50 สตางค์ต่อ 1 เล่ม

4.2 หนังสือสำรองที่ส่งช้ากว่าเวลา 9.00 น. ต้องเสียค่าปรับวันละ 5 บาท

5. การจอง

ผู้ที่ต้องการจองหนังสือที่มีผู้อื่นยืมไป จะต้องกรอกแบบฟอร์มเพื่อจองหนังสือ ซึ่งทางห้องสมุดจัดเตรียมไว้ แล้วนำส่งให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุด เมื่อทางห้องสมุดได้รับหนังสือนั้นคืนมาแล้ว จะแจ้งให้ผู้จองทราบทันที ในกรณีที่มีการจองซ้ำกัน ผู้ที่จองก่อนมีสิทธิ์ก่อน

6. หนังสือหาย

ในกรณีที่ผู้ยืมทำหนังสือ/วารสาร หาย ให้แจ้งแก่เจ้าหน้าที่ทราบทันที ถ้าภายใน 7 วัน ยังหาหนังสือเล่มนั้นไม่พบ ผู้ยืมจะต้องซื้อหนังสือมาชดใช้ หรือชำระเงินตามราคาปัจจุบันของหนังสือนั้น

7. หนังสือชำรุด

ในกรณีที่ผู้ยืมทำหนังสือ/วารสาร ชำรุดเสียหาย ต้องส่งชดใช้ ผู้ยืมจะต้องเป็นผู้ชำระค่าชดใช้ ตามราคาที่ทางห้องสมุดส่งชดใช้

8. การถ่ายเอกสาร

เอกสารทางวิชาการ	หน้าเดียว	1.50	บาท
	สองหน้า	2.00	บาท
เอกสารอื่น ๆ	หน้าเดียว	3.00	บาท
	สองหน้า	4.00	บาท

สำหรับผู้ที่ต้องการถ่ายเอกสาร เพื่อทำตำราและชุดการเรียนการสอน ให้ไปติดต่อขอถ่ายเอกสารได้ที่ฝ่ายวิชาการ-งานการศึกษา

ลักษณะและประเภทของบริการ

1. บริการยืม - คืนหนังสือวารสารและสิ่งพิมพ์

คือ บริการที่ห้องสมุดจัดให้แก่ผู้ใช้บริการที่เป็นสมาชิก โดยมีบัตรสมาชิกของห้องสมุด สามารถยืมหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ที่ต้องการออกไปใช้นอกห้องสมุดได้ และผู้ยืมจะต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่ห้องสมุดได้วางไว้ โดยทางห้องสมุดได้ทำการแจ้งรายละเอียดข้อบังคับของห้องสมุดไว้อย่างชัดเจน ให้ผู้ใช้ทราบว่า ผู้ใช้มีสิทธิ์ยืมอะไรได้บ้าง จำนวนเท่าใด นานเพียงใด ตลอดจนความรับผิดชอบเกี่ยวกับการยืมของผู้ใช้ด้วย

2. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

วัตถุประสงค์ของห้องสมุดในการให้บริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้าก็คือ ต้องการช่วยเหลือผู้ใช้ให้สามารถหาข้อมูลที่ต้องการจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ สำหรับบริการชนิดนี้ ทางห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้า ยังมิได้มีการจัดโต๊ะเฉพาะเพื่อให้บริการ แต่ให้ผู้ที่ต้องการใช้บริการมาติดต่อกับบรรณารักษ์โดยตรง ปัจจุบัน

บรรณารักษ์ จะให้บริการชนิดนี้โดยตอบคำถามในเรื่องทั่ว ๆ ไปเช่น บอกแหล่งที่เก็บสิ่งพิมพ์ วิธีค้นหาสิ่งพิมพ์ ช่วยค้นหรรษนีวารสารต่างประเทศ เช่น Index Medicus และการรวบรวมบรรณานุกรมทางการแพทย์ ซึ่งบางครั้งถ้าบรรณารักษ์ไม่สามารถจะค้นหาข้อมูลจากห้องสมุดได้ ก็อาจจะติดต่อขอค้นข้อมูลที่ต้องการจากแหล่งข้อมูลอื่นภายนอกห้องสมุดให้ด้วย

3. บริการถ่ายเอกสาร

ปัจจุบันห้องสมุดของโรงพยาบาลพระปกเกล้า ได้เปิดบริการถ่ายสำเนาเอกสารอย่างกว้างขวาง ซึ่งมีการถ่ายสำเนาเอกสารทั้งที่เป็นของราชการ เอกสารทางวิชาการและเอกสารส่วนตัวด้วย ซึ่งบริการนี้ได้อำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรของโรงพยาบาลเป็นอย่างมาก และนอกจากนั้น บริการถ่ายสำเนาเอกสารยังช่วยแก้ปัญหาสำหรับผู้ใช้ห้องสมุดในกรณีที่หนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ไม่เพียงพอได้ด้วย

4. หนังสือสำรอง

เนื่องจากห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้า นอกจากจะให้บริการแก่บุคลากรกลุ่มต่าง ๆ ของโรงพยาบาลแล้ว ยังต้องจัดบริการให้นิสิตแพทย์ของโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบทด้วย ดังนั้น ในการเรียนการสอนซึ่งต้องค้นคว้าหาความรู้จากตำราต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งหนังสือตำรา และหนังสือที่จำเป็นมีปริมาณน้อยแต่มีผู้ต้องการใช้มาก บรรณารักษ์ของห้องสมุดจึงต้องจัดหนังสือส่วนหนึ่งไว้เป็นหนังสือสำรอง โดยพิจารณาจากหนังสือที่มีราคาแพง หนังสือที่มีอัตราการใช้มาก และหนังสือที่เป็นตำราของนิสิตแพทย์ของโครงการฯ ทางห้องสมุดจะจัดหนังสือเหล่านี้ไว้เป็นหนังสือสำรอง และมีกำหนดระยะเวลายืมสั้นกว่าหนังสือทั่ว ๆ ไป เพื่อให้ทั้งนิสิตแพทย์ อาจารย์แพทย์ และบุคลากรอื่น ๆ ของโรงพยาบาลสามารถใช้หนังสือได้อย่างทั่วถึง

5. บริการจองหนังสือ

เป็นบริการที่ห้องสมุดจัดให้ในกรณีที่ผู้ใช้ห้องสมุดต้องการใช้หนังสือที่มีผู้ยืมออกไปก่อนแล้ว ผู้ที่ต้องการยืมหนังสือก็สามารถที่จะจองหนังสือที่ต้องการยืมนั้นได้

โดยกรอกแบบฟอร์มการจองหนังสือได้ที่แผนกยืม - คืน หนังสือ และเจ้าหน้าที่จะจัดลำดับให้ยืมตามวัน เดือน ปี ที่จอง

6. บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด

การให้บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด เป็นบริการเพื่อให้ผู้ใช้สามารถใช้ห้องสมุดด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เป็นสมาชิกใหม่และผู้ที่ยังไม่คุ้นเคยกับการใช้ห้องสมุดมาก่อน โดยปกติแล้วห้องสมุดของโรงพยาบาลพระปกเกล้าได้จัดทำคู่มือแนะนำการใช้ห้องสมุดขึ้นเพื่อแจกจ่ายให้แก่บุคลากรของโรงพยาบาลที่สนใจทั่วไป รวมทั้งมีการจัดพิมพ์อนุสารห้องสมุดเผยแพร่ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ของโรงพยาบาล เพื่อให้บุคลากรของโรงพยาบาลได้ทราบข่าวสารความก้าวหน้าและเป็นการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดด้วย ส่วนนิสิตแพทย์ของโครงการฯ หรือผู้ที่มาฝึกอบรม หรือดูงานโรงพยาบาล นอกจากจะได้รับแจกคู่มือแนะนำการใช้ห้องสมุดแล้ว บรรณารักษ์ห้องสมุดยังนำชมห้องสมุดเพื่อแนะนำบริการต่าง ๆ ของห้องสมุดให้ผู้ชมได้รู้จักดียิ่งขึ้น

7. บริการกฤตภาค เป็นบริการอีกชนิดหนึ่งที่ห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้าได้จัดบริการให้แก่ผู้ใช้ บริการนี้คือการตัดข่าวที่น่าสนใจและมีความเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาทางด้านการแพทย์ การพยาบาล และวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า เมื่อห้องสมุดตัดข่าวพวกนี้ จากหนังสือพิมพ์แล้วก็จะนำไปติดบนป้ายประกาศ ให้ผู้ที่สนใจสามารถอ่านได้ทุกเวลา และเมื่อมีข่าวอื่น ๆ ที่ใหม่กว่ามาแทนที่ห้องสมุดก็จะเก็บข่าวเก่าแล้วนำไปติดกระดาษเปล่า พร้อมทั้งให้หัวเรื่องและเขียนบอกแหล่งข้อมูลที่ตัดมาติดเอาไว้ด้วย แล้วนำไปเก็บเข้าตู้เหล็ก โดยเรียงตามหัวเรื่อง เก็บไว้เพื่อประกอบการค้นคว้าอ้างอิง

8. บริการยืมระหว่างห้องสมุด เป็นบริการเนื่องมาจากกรณีที่ผู้ใช้ห้องสมุดต้องการหนังสือ หรือเอกสารที่ไม่มีอยู่ในห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้า บรรณารักษ์

หรือเจ้าหน้าที่ก็จะช่วยเหลือ โดยการทำการติดต่อขอยืมจากสถาบันอื่นให้ หรือขอถ่ายเอกสารให้ เช่นจากหอสมุดคณะแพทย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นต้น*

9. บริการโสตทัศนวัสดุ ปัจจุบันห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้าได้จัดบริการโสตทัศนวัสดุเพิ่มขึ้น เนื่องจากการศึกษาของนิสิตแพทย์ของโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท ได้เน้นถึงโปรแกรมการเรียนด้วยตนเอง ห้องสมุดจึงได้จัดห้องฉายแถบบันทึกภาพ 1 ห้อง และห้องฉายสไลด์ 1 ห้อง เพื่อให้บริการ ปัจจุบันห้องสมุดมีแถบบันทึกภาพให้บริการอยู่ 29 ม้วน โดยมีเนื้อหา 101 เรื่อง ส่วนสไลด์ของห้องสมุดยังไม่มีในบริการ เนื่องจากกำลังอยู่ในระยะการจัดทำ สำหรับบริการชนิดนี้ ไม่จำกัดว่าจะให้บริการเฉพาะนิสิตของโครงการฯ แต่เป็นบริการที่เปิดให้ใช้สำหรับบุคลากรอื่น ๆ ของโรงพยาบาลด้วย*

---

* จากการสำรวจห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้า เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2526 ปรากฏว่าห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้าได้จัดบริการเพิ่มขึ้นอีก 2 รายการ คือบริการหมายเลข 8 และ 9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 17827085